

Jaarverslag toetsingsjaar 2017

Opgesteld door SRA-Reviewcommissie

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
1. Inleiding	3
2. Samenstelling commissies.....	4
Reviewcommissie	4
Raad van Toezicht.....	4
3. Steunen op het systeem van self assessment van de kantoren	5
4. Accreditatie NBA	5
5. Convenant AFM	6
Autoriteit Financiële Markten (AFM)	6
Kwaliteitsprogramma Samen Beter	6
6. Toezichtarrangement met Bureau Financieel Toezicht	7
7. Uitvoering fiscale reviews	8
8. Instrumentarium	8
9. De verslaglegging van de toetsingen	9
10. Kwantitatieve resultaten	10
Toetsingen en inventarisatiegesprekken.....	10
Resultaten toetsingen Wta-domein	12
Kwaliteitsprogramma Samen Beter	12
Opvolging themaonderzoek AFM.....	12
Resultaten toetsingen vrijwillige controle domein.....	13
Resultaten toetsingen beoordelen domein.....	14
Resultaten toetsingen samenstellen domein.....	15
Resultaten overige accountantsopdrachten domein	16
Inventarisatiegesprekken.....	16
Toetsingsdagen	17
BFT onderzoeken	17
Ingediende bezwaarschriften.....	17
Fiscale reviews	18
Uitkomsten fiscale toetsingen.....	18
11. Kwalitatieve resultaten.....	19
Inventarisatiegesprekken.....	19
Toetsingen	19
Fiscale reviews	20
BFT-onderzoeken.....	20
12. Tenslotte.....	21

1. Inleiding

In artikel 3 van de statuten van SRA is vastgelegd dat de vereniging ten doel heeft de belangen van de leden te behartigen. In lid 2 van dit artikel staat dat de vereniging dit doel onder meer tracht te bereiken door: ·

- het bewaken van het kwaliteitsniveau van de leden;
- het stimuleren en toetsen van de naleving door de leden van de voor hen geldende wettelijke bepalingen en overige van overheidswege en door bevoegde publiekrechtelijke beroepsorganisaties gegeven regels.

In artikel 4 van de statuten is opgenomen dat de door de algemene ledenvergadering vastgelegde kwaliteitseisen getoetst worden door een onafhankelijke reviewcommissie. In het reviewreglement van de reviewcommissie zijn de taken en verantwoordelijkheden van de commissie vastgelegd.

Conform de statuten en reglementen is er het afgelopen jaar door de reviewcommissie getoetst of de (potentiële) SRA-leden werken conform de in Nederland geldende regelgeving.

In dit jaarverslag van 2017 geeft de reviewcommissie inzicht in haar ervaringen en werkzaamheden.

2. Samenstelling commissies

Reviewcommissie

De reviewcommissie bestaat uit de voorzitter en 5 regiocoördinatoren. De regiocoördinatoren toetsen de SRA-kantoren samen met één van de 19 medereviewers en zijn eindverantwoordelijk voor de toetsingen in hun regio.

De regiocoördinatoren zijn ervaren toetsers die 'streng doch rechtvaardig' toetsen, tijdens hun carrière werkzaam zijn geweest bij een SRA-kantoor en daardoor kennis hebben van SRA-kantoren en het MKB. Het coachende aspect dat bij onze vereniging past wordt niet uit het oog verloren.

De reviewcommissie stelt hoge eisen aan alle toetsers. Zij moeten beschikken over de voor toetsers benodigde kennis en vaardigheden. Daarnaast moeten de toetsers ervaring hebben met toetsingen binnen de eigen organisatie of elders. SRA organiseert samen met de NBA jaarlijkse trainingen voor de toetsers.

De commissie heeft in 2017 bestaan uit:

- de heer W.P. van Wijngaarden RA, voorzitter
- de heer P.F.P.O. Donkers AA
- de heer T.S.J. Meester RA
- de heer J. Meijboom RA
- de heer B. Sprey RA
- de heer Th.J. Wijntjes RA

De commissie wordt op het SRA-bureau ondersteund door mevrouw T. Bergsteijn van het reviewsecretariaat en projectmanager Beleid en Kwaliteit mevrouw M. Meijer LLB.

In 2017 zijn er 15 medereviewers ingezet voor het uitvoeren van de toetsingen. Daarnaast zijn er 4 fiscale toetsers ingezet.

Raad van Toezicht

Het SRA-bestuur heeft een onafhankelijke commissie ingesteld, die als klankbord voor de reviewcommissie kan fungeren. Deze 'Raad van Toezicht' kan de reviewcommissie gevraagd en ongevraagd adviezen geven en de kantoren desgevraagd ondersteunen met adviezen en in procedures. De heer prof. dr. mr. P.M. van der Zanden RA en de heer drs. R.G. Bosman RA vormen deze Raad.

3. Steunen op het systeem van self assessment van de kantoren

De huidige reviewaanpak wordt sinds 1 januari 2011 gehanteerd. In afstemming met de NBA en de AFM worden jaarlijks kleine praktische zaken in het systeem aangepast.

De SRA-kantoren hebben vrijwel allemaal een intern kwaliteitssysteem. Ter vaststelling van het goed functioneren van het kwaliteitssysteem bij de kantoren wordt tussentijds 'poolshoogte' genomen middels een inventarisatiegesprek. Afhankelijk van de omvang van het kantoor vindt een inventarisatiegesprek elk jaar, om de 2 jaar of om de 3 jaar plaats.

Tijdens het inventarisatiegesprek met een beleidsbepaler en (veelal) de compliance officer wordt het door het kantoor gehanteerde systeem van self assessment getoetst. De regiocoördinator krijgt een goed beeld van de kwaliteitsnorm die het SRA-lid zichzelf oplegt. Bij twijfel hierover kan besloten worden tot het houden van een vervolgonderzoek om de werking van het kwaliteitssysteem door middel van dossieronderzoeken te beoordelen.

Het voeren van de inventarisatiegesprekken biedt de regiocoördinatoren een goede mogelijkheid om de coachende rol, die SRA voorstaat, daadwerkelijk invulling te geven. In dit kader is de SRA reviewaanpak uniek te noemen.

4. Accreditatie NBA

Het SRA-reviewsysteem is door de NBA Raad voor Toezicht geaccrediteerd. Dit betekent dat alle aangesloten leden vallen onder de SRA-toetsing en vrijgesteld zijn van toetsing door de NBA. De Raad en SRA hebben een uniforme beoordelings- en rapportagesystematiek. Eens in de 3 jaar wordt het SRA-reviewsysteem door de Raad voor Toezicht getoetst. In 2016 is de accreditatie verlengd voor een periode van 3 jaar. Periodiek vindt overleg plaats met de Raad voor Toezicht en het bureau van de NBA.

5. Convenant AFM

Autoriteit Financiële Markten (AFM)

Op 13 december 2011 is met AFM het huidige convenant afgesloten.

Vanaf 1 januari 2012 steunt de AFM op het reviewsysteem van SRA. SRA verstrekt aan de AFM per kwartaal een overzicht met de uitkomsten van de toetsingen, die bij de Wta-vergunninghouders uitgevoerd zijn. Indien er bevindingen zijn die duiden op een ernstige overtreding van de Wta, is de commissie gehouden dit onverwijld aan de AFM te melden. In 2016 is de bijlage bij het convenant 'Werkdocument nadere operationele afspraken AFM en SRA' geactualiseerd.

Volgens het huidige convenant kan de AFM op 3 manieren inzicht krijgen in de wijze van het toetsen door SRA.

1. De AFM kan kantoor specifieke onderzoeken naar uitkomst (deelwaarnemingen) uitvoeren. De AFM kan besluiten tot het steekproefsgewijs uitvoeren van toetsingen bij SRA-aangesloten kantoren. De AFM richt zich dan in eerste instantie op die kantoren die van de reviewcommissie de toetsingsuitkomst oranje hebben gekregen en die daarna bij een hertoetsing een positief oordeel hebben gekregen. In 2017 hebben deze onderzoeken niet plaatsgevonden.
2. De AFM kan kantoor specifieke onderzoeken uitvoeren bij SRA-leden. Op basis van de volgende criteria kan hiertoe besloten worden:
  - De 'onvoldoende' uitkomst van toetsingen
  - De uitkomsten van de jaarlijkse AFM-Monitor
  - Signalen (waaronder klokkenluidersbrieven of berichtgeving in de media)
  - Meldingen op grond van de Wta en het Burgerlijk Wetboek zoals fraude- en incidentmeldingen
  - Meldingen van tussentijdse beëindigingen van wettelijke controles
  - De uitkomsten van de door de AFM uitgevoerde onderzoekenEen kantoor specifiek onderzoek door de AFM zal onder meer afhangen van de aanleiding voor het onderzoek en de omvang van de accountantsorganisatie en het aantal wettelijke controles dat zij verricht.
3. De AFM kan themaonderzoeken uitvoeren.

Voor alle onderzoeken geldt, dat indien de AFM ernstige overtredingen op naleving van de Wta constateert, zij handhavend kan optreden. Elk kwartaal is er, op operationeel niveau, overleg met de AFM en de reviewcommissie. Daarnaast wordt er twee keer per jaar op bestuurlijk niveau overleg gepleegd.

Kwaliteitsprogramma Samen Beter

Vanaf juni 2014 zijn bij SRA-kantoren met een Wta-vergunning nulmetingen uitgevoerd in het kader van het actieplan "Samen Beter". Het doel hiervan is geweest een themaonderzoek volgens AFM-aanpak in te stellen, zodat kantoren konden ervaren wat een AFM-themaonderzoek inhoudt en welke weging de AFM hanteert. De kantoren, die in de nulmeting een categorie 2, 3 of 4 scoorden, is gevraagd een verbeterplan op te stellen. Ieder verbeterplan is geanalyseerd door de SRA Reviewcommissie. Tijdens de opvolging van de nulmeting is kritisch bekeken of de kantoororganisaties in staat zijn geweest de benodigde verbeterlagen te maken door een nieuw dossier te toetsen. Bij de opvolging krijgen kantoren daarna wederom een score 1, 2, 3 of 4 in lijn met de weging van de AFM. In 2017 hebben de laatste opvolgingen plaatsgevonden en zijn vrijwel alle éénmetingen uitgevoerd. In 2018 zullen de laatste 4 kantoren bezocht worden voor een éénmeting.

In 2017 zijn er 28 bezoeken uitgevoerd in het kader van Samen Beter. De huidige stand van zaken van de kantoren in het Samen Beter traject is als volgt.

Categorie	Samen Beter
1	88 %
2*	8 %
3*	5 %
4	0 %

*kantoren met een score 2 of 3 worden bezocht voor een éénmeting of opgevolgd middels een review.

De voornaamste oorzaken van de tekortkomingen zijn:

- Onvoldoende kennis en ervaring binnen het controleteam, soms in combinatie met onvoldoende betrokkenheid van de externe accountant.
- Invloed van IT verwaarloosd dan wel onderschat. Dit gaat meestal gepaard met onvoldoende kennis van IT.
- Onvoldoende onderbouwing van controlebevindingen en overwegingen.

6. Toezichtarrangement met Bureau Financieel Toezicht

Sinds 1 oktober 2012 is een toezichtarrangement gesloten met het Bureau Financieel Toezicht (BFT). In 2015 zijn onderhandelingen gestart over de verlenging van het toezichtarrangement. Dit heeft begin 2016 geresulteerd in een vernieuwd toezichtarrangement, opnieuw voor de duur van 3 jaar. In 2017 zijn er 60 Wwft-onderzoeken gedaan bij SRA-kantoren.

Het BFT is toezichthouder op de naleving van de Wet ter voorkoming van witwassen en het financieren van terrorisme (Wwft). SRA draagt bij haar leden met het afsluiten van dit toezichtarrangement zorg voor het toezicht houden op de naleving van de verplichtingen op grond van de Wwft. De BFT onthoudt zich van het uitvoeren van reguliere onderzoeken bij SRA-leden. De BFT heeft wel nog steeds de bevoegdheid om zelf ook onderzoeken uit te voeren. De reviewcommissie neemt de onderzoeken naar de naleving van de Wwft mee bij de toetsingen. De reviewer toetst of het SRA-lid beschikt over een procedure van cliëntacceptatie en –continuering, of wordt voldaan aan de periodieke opleidingsverplichting die de Wwft voorschrijft, of de identificatie van cliënten correct is verricht en of het melden van ongebruikelijke transacties eventueel heeft plaatsgevonden. Indien er aanleiding was om een transactie te melden, maar dit niet is gedaan, wordt, nadat een procedure is doorlopen waarvan hoor en wederhoor deel uitmaakt, de BFT hiervan op de hoogte gesteld. Het BFT zal dan het onderzoek Wwft overnemen en kan besluiten om, afhankelijk van de feiten en omstandigheden, handhavend optreden. Jaarlijks vindt er overleg plaats tussen BFT en de reviewcommissie.

7. Uitvoering fiscale reviews

In 2017 zijn er 23 fiscale toetsingen uitgevoerd. Voor een fiscale toetsing wordt bij een reguliere toetsing, en soms bij een inventarisatiegesprek, een fiscale reviewer toegevoegd aan het reviewteam. De fiscale reviewer besteedt per kantoor gemiddelde een dag aan fiscale toetsing.

Er is een algemene vragenlijst met 8 kernvragen beschikbaar. De antwoorden op deze vragen geven de regiocoördinator inzicht in het fiscale kwaliteitssysteem van een kantoor. Aan de hand van de vragenlijst en de door de regiocoördinatoren ingeschatte risico's wordt door de fiscalist uit het reviewteam bekeken of er een handboek voor de fiscale werkzaamheden is, worden de beschreven procedures beoordeeld en vastgesteld dat deze procedures dan ook gehanteerd worden. De verslaglegging wordt gemaakt door de fiscale reviewer en door de regiocoördinator opgenomen in de algehele verslaglegging.

8. Instrumentarium

Door de ontwikkeling van de afgelopen jaren op het gebied van interne beheersing en bewaking bij de kantoren, kunnen de reviewers steeds meer gebruik maken van de reeds door de kantoren opgestelde interne informatie. Daar waar in het verleden de vragenlijsten ingevuld dienden te worden, steunen de reviewers nu op informatie die de kantoren zelf al beschikbaar hebben. Zoals bijvoorbeeld het CO-verslag en het samenvattende verslag van de interne review, het klachten- en schendingenregister.

SRA hanteert dezelfde vragenlijsten als de NBA. De wijze van rapportage is afgestemd met de NBA en voor het Wta-domein met de AFM.

Er wordt gebruik gemaakt van de volgende standaarddocumenten:

- samen met Raad voor Toezicht (NBA) ontwikkelde vragenlijsten per soort opdracht;
- modelverslagen voor de verschillende soorten van onderzoek.

9. De verslaglegging van de toetsingen

De verslaglegging is afgestemd met de Raad voor Toezicht (NBA) en is in lijn met NBA rapportages. De rapportages van de SRA Reviewcommissie zijn op bepaalde onderdelen wel gedetailleerder om de SRA kantoren meer guidance te geven in mogelijke verbeterpunten binnen hun organisatie.

Er is een standaardverslag met vaste paragrafen die altijd benoemd dienen te worden. Vooral door het toevoegen van standaardbijlagen, waarin de bevindingen genoteerd worden is de verslaglegging inzichtelijk.

De bijlagen zijn als volgt onderverdeeld: -

1. Opzet stelsel van kwaliteitsbeheersing
  - a. Algemeen
  - b. Accountantspraktijk
  - c. Fiscale praktijk
2. Werking stelsel van kwaliteitsbeheersing
  - a. Self assessment
  - b. Dossiers wettelijke controle
  - c. Dossiers vrijwillige controle
  - d. Dossiers beoordelen
  - e. Dossiers samenstellen
  - f. Dossiers overige accountantsopdrachten
  - g. Dossiers fiscaal
3. Voortgangsrapportage over een aantal jaren

Bijlage 3, de voortgangsrapportage, heeft als doel de kantoren inzicht te geven wanneer en met welk oordeel per onderdeel er de afgelopen jaren getoetst is.

10. Kwantitatieve resultaten

Toetsingen en inventarisatiegesprekken

In 2017 zijn er 60 inventarisatiegesprekken gevoerd en 153 toetsingen uitgevoerd waarvan 116 reguliere toetsingen en 37 hertoetsingen. Meer dan de helft van alle SRA kantoren is in 2017 bezocht voor een toetsing of inventarisatiegesprek.

De reviewcommissie heeft bij 22 kantoren een toetsing in het kader van de ballotageprocedure uitgevoerd. 12 kantoren zijn in de loop van 2017 lid geworden van SRA.

Resultaten van de afgeronde reguliere toetsingen

In 2017 zijn er 153 (2016: 117) toetsingen uitgevoerd waarvan 116 reguliere toetsingen (2016: 105) en 37 hertoetsingen (2016: 12).

In de resultaten van de toetsingen van 2017 is een sterke verbetering te zien t.o.v. vorige jaren. Het aantal onvoldoende kantoren en als onvoldoende gekwalificeerde dossiers is over hele linie afgenomen.

Uitkomsten reguliere toetsingen	Aantal	%
totaal aantal reguliere toetsingen	116	
Voldoet	96	83%
voldoet op belangrijke onderdelen niet	20	17%
voldoet niet	0	0%
totaal aantal hertoetsingen	37	
Voldoet	36	97%
voldoet niet	1	3%
Totaal aantal toetsingen	153	

NB: In 2016 scoorde bij de reguliere toetsingen 67 % voldoende en 33% voldeed op belangrijke onderdelen nog niet. Er is een duidelijke verbetering te zien ten opzichte van 2016.

Uitkomsten toetsingen bij Wta vergunninghouders	Aantal	%
Totaal aantal reguliere toetsingen	65	
Voldoet	52	80%
voldoet op belangrijke onderdelen niet	13	20%
voldoet niet	0	0%
totaal aantal hertoetsingen	24	
Voldoet	23	96%
voldoet niet	1	4%
Totaal aantal toetsingen	89	

NB: In 2016 scoorde bij de reguliere toetsingen 66 % voldoende en 34% voldeed op belangrijke onderdelen nog niet.

Uitkomsten toetsingen bij kantoren zonder vergunning	Aantal	%
Totaal aantal reguliere toetsingen	51	
Voldoet	44	86%
voldoet op belangrijke onderdelen niet	7	14%
voldoet niet	0	0
totaal aantal hertoetsingen	13	
Voldoet	13	100%
voldoet niet	0	0%
Totaal aantal toetsingen	64	

NB: In 2016 scoorde bij de reguliere toetsingen 68 % voldoende en 32% voldeed op belangrijke onderdelen nog niet.

Resultaten toetsingen Wta-domein

In totaal zijn er 54 toetsingen uitgevoerd op het Wta domein. Bij 39 van de 116 reguliere toetsingen in 2017 is een reguliere toetsing op het Wta domein uitgevoerd in het kader van de reguliere toetsingscyclus. Bij 15 kantoren heeft een hertoetsing plaatsgevonden op het Wta domein.

Uitkomsten Wta-domein	Aantal	%
Totaal aantal reguliere toetsingen Wta-domein	39	
<i>Onderhanden</i>		
Voldoet	32	82%
voldoet op belangrijke onderdelen niet	7	18%
voldoet niet	0	0
totaal aantal hertoetsingen	15	
Voldoet	14	93%
voldoet niet	1	7%
Totaal aantal toetsingen	54	

NB: In 2016 scoorde bij de reguliere toetsingen 62 % voldoende en 38% voldeed op belangrijke onderdelen nog niet.

Kwaliteitsprogramma Samen Beter

SRA-kantoren met een Wta-vergunning die reeds in voorgaande jaren getoetst zijn op het wettelijke controledomein, volgens de reguliere toetsingscyclus van 6 jaar, zijn in 2015, 2016 en 2017 additioneel bezocht in het kader van ons kwaliteitsprogramma Samen Beter. In het kwaliteitsprogramma Samen Beter scoort op dit moment 88% van deze kantoren een categorie 1 op het wettelijke controle domein.

Opvolging themaonderzoek AFM

De opvolging van de AFM themaonderzoeken bij SRA-kantoren is in 2015 door de SRA reviewcommissie gedaan. Bij deze onderzoeken bleek dat 9 kantoren nog niet voldeden aan de eisen. De AFM heeft de SRA reviewcommissie gevraagd om 6 kantoren zelf op te volgen. Deze toetsingen hebben inmiddels plaatsgevonden en zijn allen afgerond met een voldoende oordeel.

Resultaten toetsingen vrijwillige controle domein

Uitkomsten vrijwillige controle domein	Aantal	%
totaal aantal toetsingen waarbij dit domein is getoetst	50	
Voldoet	39	78%
voldoet op belangrijke onderdelen niet	11	22%
voldoet niet	0	0%
Totaal aantal toetsingen	50	

Uitkomsten vrijwillige controle domein bij kantoren met Wta-vergunning	Aantal	%
voldoet	29	85%
voldoet op belangrijke onderdelen niet	5	15%
voldoet niet	0	0%
Totaal aantal toetsingen	34	

Uitkomsten vrijwillige controle domein bij kantoren zonder Wta-vergunning	Aantal	%
voldoet	11	69%
voldoet op belangrijke onderdelen niet	5	31%
voldoet niet	0	0%
Totaal aantal toetsingen	16	

Resultaten toetsingen beoordelen domein

Uitkomsten Beoordelen domein	Aantal	%
totaal aantal toetsingen waarbij dit domein is getoetst	57	
Voldoet	51	89%
voldoet op belangrijke onderdelen niet	6	11%
voldoet niet	0	0%
Totaal aantal toetsingen	57	

Uitkomsten beoordelen domein bij kantoren met Wta-vergunning	Aantal	%
voldoet	30	91%
voldoet op belangrijke onderdelen niet	3	9%
voldoet niet	0	0%
Totaal aantal toetsingen	33	

Uitkomsten beoordelen domein bij kantoren zonder Wta-vergunning	Aantal	%
voldoet	21	88%
voldoet op belangrijke onderdelen niet	3	12%
voldoet niet	0	0%
Totaal aantal toetsingen	24	

Resultaten toetsingen samenstellen domein

Uitkomsten Samenstellen domein	Aantal	%
totaal aantal toetsingen waarbij dit domein is getoetst	92	
Voldoet	85	92%
voldoet op belangrijke onderdelen niet	7	8%
voldoet niet	0	0%
Totaal aantal toetsingen	92	

Uitkomsten samenstellen domein bij kantoren met Wta-vergunning	Aantal	%
voldoet	36	97%
voldoet op belangrijke onderdelen niet	1	3%
voldoet niet	0	0%
Totaal aantal toetsingen	37	

Uitkomsten samenstellen domein bij kantoren zonder Wta-vergunning	Aantal	%
voldoet	49	89%
voldoet op belangrijke onderdelen niet	6	11%
voldoet niet	0	0%
Totaal aantal toetsingen	55	

Resultaten overige accountantsopdrachten domein

Uitkomsten Overige Accountantsopdrachten domein	Aantal	%
totaal aantal toetsingen waarbij dit domein is getoetst	25	
Voldoet	24	96%
voldoet op belangrijke onderdelen niet	1	4%
voldoet niet	0	0%
Totaal aantal toetsingen	25	

Uitkomsten overige accountantsopdrachten domein bij kantoren met Wta-vergunning	Aantal	%
voldoet	18	100%
voldoet op belangrijke onderdelen niet	0	0%
voldoet niet	0	0%
Totaal aantal toetsingen	18	

Uitkomsten overige accountantsopdrachten domein bij kantoren zonder Wta-vergunning	Aantal	%
voldoet	6	86%
voldoet op belangrijke onderdelen niet	1	14%
voldoet niet	0	0%
Totaal aantal toetsingen	7	

Inventarisatiegesprekken

Inventarisatiegesprekken	Aantal	%
totaal aantal inventarisatiegesprekken	60	
Geen aanleiding voor dossieronderzoek	56	93%
Aanleiding voor dossieronderzoek	4	7%

Toetsingsdagen

De inventarisatiegesprekken worden in beginsel in één dagdeel uitgevoerd. Indien er uit een inventarisatiegesprek blijkt dat er aanleiding is voor dossieronderzoek dan wordt het kantoor ingepland voor een toetsing. Deze toetsingen worden over het algemeen in één dag uitgevoerd.

Per regiocoördinator zijn er gemiddeld 12 inventarisatiegesprekken en 31 toetsingen uitgevoerd. In totaal is er 289 dagen getoetst (2016: 315).

BFT onderzoeken

Bij 60 SRA-kantoren is door regiocoördinatoren in 2017 Wwft-onderzoek gedaan en is het Wwft formulier ingevuld.

Ingediende bezwaarschriften

In 2017 hebben 2 kantoren van de gelegenheid gebruik gemaakt om bezwaar aan te tekenen op de verslaglegging van de toetsing, dan wel de uitkomst van de toetsing. Een bezwaarschrift wordt altijd besproken en een ieders standpunt wordt toegelicht. Hierin kunnen meningen bijgesteld worden of blijven meningen gehandhaafd. Er wordt getracht tot een consensus te komen over de verder te volgen procedure. In sommige situaties wordt er gekozen voor een hertoetsing door een andere regiocoördinator.

Fiscale reviews

In 2017 zijn er 24 fiscale toetsingen uitgevoerd.

Uitkomsten fiscale toetsingen

Uitkomsten Fiscale toetsingen	Aantal	%
totaal aantal toetsingen waarbij dit domein is getoetst	24	
Fiscale praktijk voldoet	15	63%
Fiscale praktijk voldoet, doch voor verbetering vatbaar	9	38%
voldoet niet	0	0%
Totaal aantal toetsingen	24	

Uitkomsten Fiscale toetsingen bij HT-kantoren	Aantal	%
totaal aantal toetsingen waarbij dit domein is getoetst	13	
Fiscale praktijk voldoet	8	62%
Fiscale praktijk voldoet, doch voor verbetering vatbaar	5	38%
voldoet niet	0	0%
Totaal aantal toetsingen	13	

Uitkomsten Fiscale toetsingen bij Niet HT-kantoren	Aantal	%
totaal aantal toetsingen waarbij dit domein is getoetst	11	
Fiscale praktijk voldoet	7	64%
Fiscale praktijk voldoet, doch voor verbetering vatbaar	4	36%
voldoet niet	0	0%
Totaal aantal toetsingen	11	

11. Kwalitatieve resultaten

Inventarisatiegesprekken

In 7% van uitgevoerde inventarisatiegesprekken was er onvoldoende zekerheid over het door het kantoor gehanteerde systeem van self assessment. Dit gaf aanleiding tot het houden van dossieronderzoek.

Als bevindingen kunnen de volgende punten aangemerkt worden:

- Actualiseren van Handboek Kwaliteit
- Actualiseren van de waarnemingsovereenkomst
- Bij de uitvoering van de interne dossierinspecties bevindingen en toelichtingen bij de antwoorden op de vragen opnemen en aanbevelingen cq aanwijzingen formuleren
- Dynamiseren van de OKB's (gedurende de uitvoering van de controle)
- Samenvattend overzicht maken van de bevindingen van de interne dossierinspecties en OKB's
- Invoeren en bijhouden van schendingenregister
- Vaktechnische bijeenkomsten, notulen en aanwezigheid vastleggen
- Jaarlijks aandacht voor opleiding van medewerkers inzake de Wwft

Toetsingen

De belangrijkste bevindingen die bij de toetsingen naar voren kwamen zijn de volgende.

Bij de *samenstelopdrachten*:

- Identificeren van de grondslagen voor financiële verslaggeving conform NVCOS 4410.24b
- Het risicoprofiel (Wwft) is niet expliciet vastgelegd
- Continuïteitsveronderstelling onderbouwen
- Beoordeling en navraag inzake opvallende ontwikkelingen in o.a. marge en voorraden conform NVCOS 4410.31 en NVCOS 4410.32
- Documentatie van conclusies (NVCOS 4410.38)
- Besprekingen inzake continuïteit, margeontwikkelingen, hoogte en waardering van voorraden en toepassing Wwft vastleggen
- Verkeerde toepassing van de gekozen verslaggevingsregels
- Ontoereikende behandeling van actuele regelgeving (VGBA, Wwft)
- Onvoldoende naleving van NVCOS 4410 inzake bedrijfsbeschrijving en significante aangelegenheden
- Uitwerking van geconstateerde significante aangelegenheden is onvoldoende
- Niet voldoende tijdige betrokkenheid van eindverantwoordelijke accountant bij de opdracht (NVCOS 4410-31)

Bij de *controleopdrachten*:

- Ontbreken van voldoende en geschikte controle informatie met betrekking tot de volledigheid van de opbrengstverantwoording
- Ontbreken van duidelijk onderscheid tussen systeemgerichte en gegevensgerichte controles
- Ontoereikende toelichting op de onafhankelijkheid
- Onvoldoende inzicht in de entiteit en de daaruit voortvloeiende risico's conform NVCOS 315
- Onvoldoende onderbouwing en documentatie van de materialiteit
- Onvoldoende aandacht voor IT aspecten in organisatie bij de klant
- Ontoereikende behandeling van actuele regelgeving (VGBA, Wwft, ViO en NVCOS
- Geen duidelijke documentatie van de overwegingen ter zake mogelijke frauderisico's in de opbrengstverantwoording
- Naleving van NVCOS op de aspecten van bedrijfsbeschrijving en significante aangelegenheden

- t.a.v. significante risico's die gegevensgericht worden gecontroleerd, zijn detailcontroles vereist (NVCOS 330.21). Voorts zijn gegevensgerichte werkzaamheden altijd noodzakelijk voor materiële posten (NVCOS 330 .18)
- Onjuiste toepassing van fourterstel
- Onvoldoende uitgevoerde werkzaamheden met betrekking tot de opbrengstverantwoording en andere posten
- Omvang van gegevensgerichte werkzaamheden dienen te worden onderbouwd conform NVCOS 500.10
- De controleverklaring dient te voldoen aan NVCOS 700

Bij de *beoordelingsopdrachten*:

- Verplichte beantwoording van vragen inzake onafhankelijkheid volgens COS 2400 paragraaf 21 ontbreekt
- Cijferanalyses zoals verplicht gesteld in COS 2400 paragraaf 47 ontbreken
- Onvoldoende voldaan aan de vereisten zoals gesteld in COS 2400 artikel 93, betreft documentatie
- Ontbreken van nadere toelichting op de post onderhanden werk/projecten
- Geen juiste of volledige toepassing van de RJK regelgeving

Fiscale reviews

De ervaring leert dat door het invoeren van de fiscale reviews de kantoren zich er van bewust zijn dat hier nog een kwaliteitslag gemaakt kan worden. De meeste SRA-kantoren hebben in hun handboek wel richtlijnen voor de fiscale werkzaamheden opgenomen. De verslaglegging van de fiscale toetsing is een vast onderdeel van het SRA-verslag.

De hierna volgende bevindingen zijn meer dan eens opgetekend:

- er is een fiscaal handboek, maar de procedures daarin zijn nog niet geheel geïmplementeerd. Bijvoorbeeld het 4-ogen principe voor zwaardere adviesopdrachten is nog niet zichtbaar toegepast/ of niet gestructureerd vastgelegd;
- ontbreken van schriftelijke opdrachtbevestiging;
- adviezen en besprekingsverslagen met de cliënten ontbreken in de dossiers;
- er is geen vaste dossierindeling, c.q. er is geen toets op de naleving daarvan;

BFT-onderzoeken

Bij 60 SRA-kantoren is door regiocoördinatoren in 2017 Wwft-onderzoek gedaan en is het Wwft formulier ingevuld. De ingevulde formulieren zijn juist en volledig ingevuld en in overwegende mate voorzien van adequate toelichtingen en actiepunten.

Een aandachtspunt blijft de wijze waarop wordt omgegaan met beoordeling dossiers met betrekking tot ongebruikelijke transacties. Diverse malen wordt vermeld dat ongebruikelijke transacties niet van toepassing zijn. Doch is het de bedoeling dat aandacht wordt besteed aan mogelijke indicaties van ongebruikelijke transacties en hoe hiermee is omgegaan. Een actiepunt bij relatief veel kantoren is aandacht voor periodieke opleiding Wwft.

12. Tenslotte

De reviewcommissie besteedt tijdens de reviews en inventarisatiegesprekken ook aandacht aan de 53 maatregelen uit het rapport In het Publiek Belang. Er wordt tijdens de bezoeken gekeken naar de voortgang van de implementatie van de maatregelen bij de kantoren.

Nieuwegein, april 2018

SRA-Reviewcommissie